

Социалистик мусобақа саноатчи

СИФАТНИ БОШҚАРИШ СИСТЕМАСИ САМАРАСИ

КПСС XXV съезди тарихий қарорларида ҳақ ҳўжалигининг барча тармоқларида самарадорликни оширишнинг аниқ йўл-йўриқлари кўрсатиб берилди. Саноат маҳсулотини бошқаришнинг комплекс системаси ана шундай омиллардан бири эканлиги алоҳида таъкидланди. Шунинг учун ҳам бизнинг министрликмида бу система ишлаб чиқилиб, жорий қилинди. Бу соҳадagi ишлар 1976—1980 йиллар давомида амалга ошириб берилди.

Махсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси жуда кўп таркибий-техникавий қораларни қўришни таъмоэ этди. Техника назорати, стандартлаш, метрология ва махсулотни аттестациялаш сифатини бошқаришнинг комплекс системасининг энг асосий элементлари.

Сўнгги йилларда республикамизда, шу жумладан, Тошкент областида йўллар, кўприклар қурилиши ва бу қурилишлар учун махсулот ишлаб чиқариш сифатини яхшилаш бўйича кенг кўламли таъкилий-техникавий ишлар амалга оширилди.

Кўприклар қурилиши кенгайди. Асфальт-бетон заводлари тармоғи бу соҳада келтирилди. Бу заводларда ҳар йили йўл қурилиши учун миллион тонналар асфальт-бетон қоршмалари тайёрланмоқда. Бундай қоршмаларни замонавий қурилмаларда тайёрлаш асфальт сифатини кескин яхшилади. Кенг ҳаёмида турли материаллардан фойдаланиш, уларнинг йўлбўй қоршмаларини тайёрлаш, чидамлигини оширишга қаратилган қўшимча материалларни ишлашнинг ҳисобига йўл қурилишларининг сифати ортди. Автомобиль кўприкларини ва бошқа кавитал тилдаги сунъий ишоотларни янги темир-бетондан тайёрлашмоқда.

Автоматик бошқариладиган йўл қурилиш техникасида фойдаланиш ҳам ишнинг сифатини оширмоқда. Асфальт-бетон заводларида асфальт қоршитарилган эски қурилмалар янгиликлар билан алмаштирилди. Ҳозир бундай қурилмалар ўрнатилган қоршитарилганнинг 64 процентини ташкил этмоқда. Д-710 маркали автогрейдерлар, «Супер-204» типидagi асфальт ётиригичлар кенг қўлланилмоқда. Автоматик кузатиш системаси бўлган бундай қурилмалар меҳнат унумдорлигини кескин ошириш, яъни вақтда ишларнинг юксак сифатли бўлишини таъминлаш имконини бермоқда.

Кўприклар қурилиши тобора индустриалаш бормоқда. Бунинг учун аниқ йўриқ қоршмалардан фойдаланилишти. 15, 18 ва 24 метр узунликдаги шундай қоршмалар ишлаб чиқариш йўлига қўйилди. Сирти нур даятарагини барча тилдаги йўл белгилари тайёрлаш ўлаштирилди.

Сифатли бошқаришнинг комплекс системасида йўл ишлари ва саноат махсулотини сифати устидан назоратни кузатишга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу назоратнинг мунтазам бўлишини таъминлаш мақсадида трестимода қатор хизматлар ташкил этилди. Сифат бўйича техника инспекцияси, марказий лаборатория, махсулот сифатини стандартлаш ва аттестация қилиш бўлими ва бошқалар шулар жумласидандир.

Сифат бўйича техника инспекцияси автомобиль йўлларини, сунъий ишоотлар қурилиши ва саноат корхоналарини ишлаб чиқараётган махсулот сифати устидан доим назорат қилиб боради. У ўз фаолиятида ГОСТ талабларини қатъий амал қилади. Техника инспекцияси 1972—1978 йилларда 250 дан ортиқ объектлар ва саноат

корхоналарини махсулотлари сифати устидан планли назорат олиб борди. Жумладан, 160 та автомобиль йўли, 52 кўприк, 41 саноат корхонаси, нуруда материаллар қарберлари, асфальт-бетон заводлари махсулотини сифатини текширди.

Бу текширишлар натижалари министрлик коллегиясида атрофида муҳокама қилинади. Йўл қурилиш камчиликлари бартаф этиш тадбирларини белгилайди. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши устидан қатъий назорат олиб борилади. Натижада, ишнинг сифат кўрсаткичлари яхшилланишда сезиларли силжишга эришилмоқда.

Сўнгги йилларда энг аниқ қурилиш сифати учун жамоатчилик кўрик-конкурсини ўтказиш аниқлана айланиб қолди. Бундай кўрик-конкурслар ҳар йили министрликнинг қўни бўлимида тайёрлашга таъкил этилади. Унда йўл ҳўжалиқларининг 80 процентга яқини иштирок этмоқда. Бу кўрик-конкурснинг борини бутун йил давомида назорат қилиб турилади. Унинг якуларини бўйича Ўзбекистон ССР Госстройини йўл ҳўжалиғи ва саноат корхоналарига мукофотли ўринлар беради, уларни моддий рағбатлантиради.

1974 йилдан бошлаб трестимода ҳўзурида стандартлаш хизмати ишлаб турибди. У саноат махсулотини аттестация қилиш бўйича ишоотлар ва инструментлар ишлаб чиқиши ва бунинг учун норматив-техник ҳўжжатлар тайёрлашда йўл қурилиш таъкилотлари ва саноат корхоналарига яқиндан ёрдам бермоқда. Саноат махсулотини давлат аттестациясидан ўтказишга тайёрлашда амалий ёрдам кўрсатишмоқда.

Министрликда ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг малакасини оширишга тобора катта аҳамият берилмоқда. Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатининг оширишида бу аниқ омил эканлигини амалда кўриб турибмиз. 1976 йилдан бошлаб трестимода «Хўрмат белгиси» орденли илгор 2-йўл қурилиш бошқармасида республика курслари ташкил этилди. Бу курсларда ишчилар ва инженер-техник ходимлар қўнида қўнида таъбирларнинг ўтказилмоқда. Ҳозиргача асфальт-бетон қоршмалар қурилиш, геодезия, сифат аттестацияси, лаборатория назорати бўйича юзлаб ишчи-хизматчилар таъбирланди.

Кўрилатган бундай таъкилий ва амалий ишлар натижаси аниқ бўлмоқда. Фойдаланишга «яхши» ва «аъло» баҳолар билан топширилган объектлар сонини орттирмоқда. Утган йили қурилган барча объектларнинг 97,3 проценти шундай баҳолашга сазовор бўлди. Корхоналарда ишлаб чиқарилаётган махсулот сифатини яхшилланишда. Ҳозирги вақтда корхоналаримизда таъбирланган махсулотнинг 60 процентдан кўпроғини биринчи сифат категорияси билан буюртмачиларга етказиб берилади.

Сифатли бошқаришнинг комплекс системасини ўлга жорий қилиш бу муҳим соҳада янада яхшироқ натижаларга эришиш, йўллар, кўприклар ва бошқа шу каби ишоотларни пухта ва мустаҳкам қуриши, йўлларда транспорт ҳаракатининг хавфсиз бўлишини таъминлаш, ишлаб чиқарилаётган саноат махсулотларини сифатини янада яхшилаш имконини беради.

М. ФЕЛДМАН, Ўзбекистон ССР Автомобиль йўл қурилиш ва фойдаланиш министрлиги «Ээорттехдорстрой» трестининг бош метрологини.

- МАХСУЛОТ СИФАТНИ БОШҚАРИШ СИСТЕМАСИ АМАЛДА
- ЮТУҚЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАБ, КАМЧИЛИКЛАРИНИ БАРТАРАФ ЭТАЙЛИК
- ТРАНСПОРТДА БРИГАДА ПУДРАТИ
- ТАШАББУС ИЗОШЛАРИ

ЗАРБДОР ВАХТАДА

Шифер цехи Оҳангарон цемент комбинатининг пешкада ишлаб чиқариш бўлимида ҳисобланади. Цех ишчи-хизматчилари меҳнат ва технология интизомига қатъий амал қилиш, мавжуд асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиш, илгорлар таъбирларини қўлланиш ҳисобига махсулот ишлаб чиқариш дават планларини доим ортири билан адо этишмоқда.

Пешкада коллектив цехларда социалистик мусобақада ҳам олдinda борлиги. Шу йилнинг ўтган биринчи квартални планга анча ортири билан адо этилган эди. Қўшимча 1 миллион 100 минг донага ақин шифер ишлаб чиқарилиди. Коллектив кейинги ойларда ҳам самарали меҳнат қилмоқда. Апрель, май ойлари топшириқлари ортири билан адо этилди. Июнь ойида эса кам билан 13 миллион дона шифер ишлаб чиқариш мақсадида зўр тайрат-шижоат билан меҳнат қилишляпти.

Бу ерда ишлаб чиқарилаётган қимматли қурилиш материални чет аламлатларига ҳам етказиб беришмоқда. Жумладан, Афғонистон қоршаннинг йирик буюртмачиларидан бўлиб қолди. Ёш республикага ҳар ойда юз мингга дона шифер етказиб беришмоқда. Утган беш ойда эса афғонистонлик қардошларимиз буюртмаси асосида бирнеча миллион шифер тайёрлаб, жўнатилди.

Р. ЗОКИРОВ, «Тошкент ҳақиқати»нинг жамоатчи муҳбири.

11-Висотетрой қурилиш трестининг 13-қурилиш бошқармаси бинокорлари Ҳазор мусобақа асосида меҳнат қилиб ақин натижаларга эришмоқдалар. Ушбу суратда бошқарма пешкада бунёдкорларидан Р. Ҳўзир (таъдан), В. Глухов, В. Мирзаев ва Барановскийларни кўриб турибмиз. Улар нормани 1,5 бараварга етказиб бажаришляпти. А. Тураев фотоси.

БРИГАДИР

«Владимир асли украинлик. 1967 йилнинг май ойида Совет Армияси сафига қақирилди. Хизматини Тошкентда ўтаб, ҳарбий-қурилиш бўлимининг составида 1966 йилги энгилла оқибатларини туғатишда ва шаҳарни қайта тиклаш ишларида ақтив қатнашди. Хизмат бурчини адо этиб бўлган, шу ерда қолишга қарор қилди.

1970 йилнинг ўрталарида у Янгийўлдаги 2503-автокўлонига миға келди. Дастлаб уни слесарь қилиб таъкиллади. Ярим йил давомида Владимир ишни ўқиб билан бирга қўшимча олиб борди. Хайдоовчилик курсида олган билимининг амалии ишда мустаҳкамлаб боришга ҳаракат қилди. У таъбирлар ҳайдоовчилар ишнини диққат билан кузатиб борди. Уқини тамомлаган, унга «Урал-355» маркали машина саноатчи бошқаришни ишониб топширишди. Унинг тиришқоқлиги, меҳнатсеварлиги, хайдоовчилик касбага бўлган қизиқиши ва слесарлик вақтида ортирган таъбирбис қўли келди. Таъбирбис ҳайдоовчилик, қоршона маъмурияти учун ҳар томонлама ёрдам берди.

В. Слободчий таъбирбис ҳайдоовчи, ҳозир 3-автомобиль отряди бошлигининг ўринбосари Григорий Григорьевич Венцовини ўзининг энг яқин устози, мураббисини сифатида илиқ сузлаб ва турур билан тилга олади.

Григорий Григорьевич менга ўз таъбирбисини ўргатди, машина ҳайдош, уни ремонт қилиш ва бошқа ишларда қимматли маслаҳатлари, йўл-йўриқлари билан катта ёрдам берди келди. Мен ундан бир умр миннатдорман, — дейди у биз билан суҳбатда.

Вакт ўтган сари Владимир ҳайдоовчилик касбининг сирасорларини ўрганиб, таъбирбис ортириб борди. Уз ишига бўлган маъмурият, топширилган иш учун махсулот хисси, ҳелоп меҳнат туғайли ёш ҳайдоовчи коллективда сезилган ҳўрмат қозонди. 1972 йилнинг бир умр ёнда чикмайди. Уша йили уни КПСС сафига қабул қилишди.

Владимир коммунист домини олдинги селфред бўлишининг, ҳар ишда бошқарлага ўрнат қўришнинг позициясини ақтив тушунади. Шу сабабли илгорлар сарфидан ўрин олишга, план ва социалистик мажбуриятларини ортири билан бажаришга ҳаракат қилди, меҳнатининг бекор туриб қолишига йўл қўймади қилди.

Ҳозирги вақтда Владимир бошчилик қилган бригадада 46 нафар ҳайдоовчи бўлиб, улар иштирокида 38 та «ЗИЛ-130» маркали машина беришган. Бу машиналарнинг 25 таси прицеп билан ишляпти. Прицепли машиналарни бошқариш ҳайдоовчилар катта таъбирбис.

Владимир Максимович бу ишда ҳам бошқарлага ўрнат бўлмоқда, ҳар йили биринчи-лар қатори ана шу ҳўжалиқларга бориб, қишлоқ қўжлик ҳўжалиқларига ёрдам кўрсатишмоқда. У 1973 йил якуларини бўйича III даражали Меҳнат Шўхрати орден ва ВШСП-нинг Фахрий Ерлиги билан мукофотланган, 1973, 1974 ва 1976 йилларнинг иш якуларини бўйича социалистик мусобақа гольби беш топилган.

Автомобилна бош инженери Суннат Исмомович Мирхасимов шундай дейди: «Владимир Максимович энг илгор бригада бошлиқларидан бири. Меҳнатда ва шахсий ҳаётда кўпчиликка ўрнат бўлмоқда. Қарга ишга юборилмайди, коммунистга ҳос масъулият ва ҳалоллик билан ҳар ишда таъкилий қўжлик қилганда эъдида бажарилади. Унинг номи ҳақини равишда автокўлонининг Фахрий китоби ва «Хўрмат тақсисидан ўрин олган. Владимир 3-отрядга парторг қилиб таъкиланган. У билан ҳар қанча фахрланса арзийди.

Ҳозирги вақтда бригада аъзолари Янгийўл районидagi Жданов посёлкида жойлашган қарьердан Чиноз районидagi Навойи номи қолхозга кўчи, шўгал ва йўл қурилиши учун зарур бўлган бошқа материалларни ташкил билан банд. Улар ойлик топшириқларини 110—120 процент адо этиб, коллектив муваффақиятига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Хайдоовчиларнинг ўрта ойлик иш ҳаки 200—250 сумини ташкил этмоқда.

Бир сўз билан айтганда, Владимир Максимович Слободчий ҳақиқатда ўз касбининг жонданлигини севди. Хайдоовчилик унга фақри иш бўлиб қолган. Бригада аъзоларини ҳам ишга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш, план ва социалистик мажбуриятларини мудатидан илгари бажариш ҳамда беш йилликнинг тўртинчи йилини ҳам зарбдор меҳнат билан ақиллаш учун фидокорона меҳнат қилиётди.

Л. МАТКАРИМОВА, «Узавтотехника» илганинчи чикмари бирлашмаси пропаганда бўлимининг катта инженери.

1983 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Корхонамиз коллективини ўзининг беш йиллик топшириқларини мудатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани мутасил аниқ олдиришди. Унинг янги-янги формаларини қўлланишти. Турли вазифаларнинг таъбирларини кенг ёйилди. Кўплаб ишчилар ва хизматчилар бир беш йилликда икки беш йиллик нормасини бажариш, СССР Конституциясининг икки йилдаги ва ундан доҳий В. И. Ленин таваллудининг 110 йиллигининг беш йиллик топшириқини удалаш билан нишонлаш ҳаракатида иштирок этмоқдалар.

Айниқса, шу беш йиллик давомида ўн йиллик нормани адо этиш мажбуриятининг олган ремонтчиликнинг ютуқлари самарали бўлмоқда. Ўз касбининг пухта эгаллашган, катта таъбирбисга эга бўлган бундай ишчилар меҳнатда ҳаммага намуна. Улар ўз ишларини ваъдаларини шўраф билан адо этишляпти. М. Камолитдинов, Р. Нигматуллин, К. Қорновлар ана шундай таъбирбис ишчиларининг олдинги сафида боришляпти. Уларнинг ўртача иш кўрсаткичлари 200—220 процентини ташкил этляпти. Бу пешкада ишчиларнинг меҳнат календарига ўн биринчи беш йиллик бошланганига аниқ бўлди. Шу кун-

ларда 1983 йил ҳисобига меҳнат қилишляпти. Улар билан ёнма-ён ишлаётган О. Митрофанов, В. Шевлев, З. Зарипов ва бошқалар ҳам келгуси беш йиллик ҳисобига махсулот беришляптига аниқ бўлди.

Шундай илгор ремонтчиликнинг уларнинг унумли ва сифатли ишлари билан коллективимиз ютуқларига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Шунинг учун ҳам уларнинг номига ҳаммамиз зўр ҳўрмат ва эҳтиром билан тилга оламиз.

К. ТУШАКОВ, Тошкент таъбирбис-механика ремонт-экскаватор заводи инженери.

ДОЛЗАРБ ДАМЛАР

ШУ кунларда ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлимининг 2-пассажир вагон депоси ҳар қачондиган таъжуб бўлиб қолди. Ез мавсуми бошлангани билан турли йили маршрутлар очилиб, поездалар сонини ошди. Ўз навбатида поездалар сарфидан қайта «ҳордиқ» чиқариладиган вагон депосида ҳам ишлар янада кўпайиб тус олади. Депозитда поездалар техника қўриқдан ўтказилди, ювиб тозаланиди, агарданги отдек йўлга шай қилинади. Бу ишларда слесарларнинг хизмати катта. Мастер Э. Қўчқоров бошчилиги қилган слесарлар бригадаси ҳар кунини 18—19 эшелонга си-

Областимиздаги пешкада саноат корхоналарини коллективлари зиммаларига юклатилган вазифани беками кўст бажармоқдалар. Махсулот реализация қилиш дават планлари муваффақиятли адо этиляпти. Топкендаги Чиналов номи авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси «Қизил тоғ», Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллик номи бирлашмаси ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон қишлоқ эриштин ва исчиқачидам металлургия комбинати «Электромашин» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ангрен кўмир разрези ва бошқа юзлаб корхоналар шулар жумласидандир. Улар ўзининг беш йиллик

Н. НОРҚОБИЛОВ, 2-пассажир вагон депосининг слесари.

СУРЪАТНИ ТЕЗЛАШТИРАЙЛИК

Чикқолмади. Улар областимиздаги барча корхоналарнинг 17 процентини ташкил этляпти. Ана шу нуқсон туғайли уларга миллион сумли махсулот кам ишлаб чиқарилиди. Областимиз бўйича эса кўпгина корхоналар махсулот таннаҳини қамайтириш ва фойдаланиш топшириқларини бажаришнинг удрасидан қиммади.

Пилнинг ярми ҳам ўтиб бормоқда. Лекин, давлат плани бажарилиши ҳолда зиммага олдинги социалистик мажбуриятлар тўла адо этилмайди. Утган беш ойида эл-орт олдinda берилган ваъдаларни аниқ шў дарга мўлқалланган ҳисми бажарилмади.

Шундай экан иш суръатини тобора жаддалаштириш керак. Зиммага олдинги социалистик мажбуриятларнинг сўзаси бажарилишини таъминлаш учун йўл қўйилаётган камчиликларининг содир бўлиш сабабларини аниқлаш ва уларни бартаф этиш ҳамда тақоррланмаслигини учун барча зарур чораларни қўриш керак. Жойлардаги партия ва насабо союзи ташкилотлари, ҳўжалик органлари давлат планлари ва социалистик мажбуриятлар ҳар бир ишлаб чиқариш коллективини томонидан сўзаси бажарилишини таъминлашлари зарур.

Бу ва шунга ўқнаш бошқа намчиликлар саноатимиз ходимлари меҳнат натижасининг янада баракали бўлишига салбий таъбир кўрсатди. Шуниси ачинарлики, областимизда давлат планининг бажармаётган корхоналар сонини қамайтляпти. Утган беш ойда махсулот реализацияси бўйича топшириқини 13 корхона бажармади. Улар орасида Чирчиқслелаш заводи, Янвали темир-бетон конструкциялари заводи, қатор гинш заводлари бошқармалари ва бошқа корхоналар бор. Алар бу ишоотлар поақал давлат планини бажаришларида эди. Қўшимча миллионларга сумлик махсулот ишлаб чиқарилаётган бўларди.

Меҳнат унумдорлиги планининг бажармаётган корхоналар ҳам аниқгина бор. Утган беш ойда 69 та меҳнат коллективини бу муҳим кўрсаткич бўйича зиммасига оқлатилган вазифанинг удрасидан

олиқ кўрсаткичлари ҳам ортишига эришмоқдалар. Меҳнат унумдорлиги бўйича план эъдида билан адо этиляпти. Утган беш ойда у белгиланганга нисбатан 1,8 процент ортиқ бўлди. Планидан ташқари ишлаб чиқарила махсулотнинг учдан икки қисми меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бўлди.

Саноатчиларимиз янада салмоқли ютуқларини қўла кўришляпти ва исчиқачидам металлургия комбинати «Электромашин» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ангрен кўмир разрези ва бошқа юзлаб корхоналар шулар жумласидандир. Улар ўзининг беш йиллик

